

HENK HOOGENKAMP,
VASTE COLUMNIST VAN
ONS VAKTIJDSCHRIFT, IS EEN
INTERDISCIPLINAIRE SCHRIJVER
DIE IN BOEKEN, LEZINGEN EN
ARTIKELN VOOR DIVERSE MEDIA
DE BALANS ZOEKT TUSSEN
VOEDSELPROTEÏNEN, SOCIALE
INTERACTIES, OMGEVING
EN DE VERSTORING VAN DE
MARKETINGDYNAMIEK.

HET MOET MAAR EENS AFGELOPEN ZIJN DE BOEREN ALS ZONDEBOK WEG TE ZETTEN. ALS PROCENTUEEL SEGMENT VAN DE MAATSCHAPPIJ ZIJN BOEREN BIJNA TE VERWAARLOZEN EN DUS VOOR DE POLITIEK EN ACTIVISTEN EEN GEMAKKELIJKE EN VAAK WEERLOZE PROOI. AL IS HET ALLEEN MAAR OM OVER DE RUG VAN DE AGRARIËRS PUNTEN TE SCOREN OF EEN UITWEG TE VINDEN IN DE STIKSTOFDOOLHOF WAAR DE LAGE LANDEN WEER EENS HET BRAAFSTE JONGETJE VAN DE KLAS WILLEN ZIJN.

Voeding EN POLITIEK

Het is makkelijk voor open doel scoren door de boeren te smoren en in plaats daarvan mooi weer te spelen met giga-huizenbouw, om nog maar te zwijgen met het volpleuren van het mooie landschap met blokkendozen op zichtlocaties en torenhoge windmolens die ook wel 'vogelgehakt'-molens genoemd worden. Trouwens, de snel oprukkende honderden hectaren graslanden met zonnecollectoren is ook al zoiets. In plaats van asperges, linea recta zonne-energie platen om toch maar zo snel mogelijk onafhankelijk te worden van de fossiele brandstof. Ja, graag goedkope en schone energie, maar niet in mijn achtertuin. Gekker dan hier kan het haast niet. In Groningen gaat de gaskaan dicht en enkele meters over onze landsgrenzen gaan ze wagenwijd open. Ga dat maar eens met een strak gezicht aan de burger uitleggen!

Wellicht laat ik mijn 'boerenroots' teveel meewegen, maar ik heb wel begrip dat de boeren ten einde raad zijn en geen andere uitweg zien om zich te manifesteren. Wat moeten ze anders in de strijd tussen basale voeding en politiek, waar ook Rabobank niet zelden voor stal-uitbreiding en ultramoderne landbouw de boeren opgezadeld hebben met torenhoge financieringen, die enkele jaren later doodleuk als niet meer opportuun gekwalificeerd worden. De boeren zitten klem in een vangnet waar haast geen ontsnappen meer uit mogelijk is. Nou ja, behalve dan door het uitkopen door de politiek en/of boerenland verkopen aan projectontwikkelaars voor woningbouw.

Ondertussen wordt er door dezelfde politiek in alle toonaarden gezwegen over wat de maximale grens is van de bevolkingsdichtheid. In Nederland, van 9 miljoen in 1950 naar 20 miljoen inwoners in 2030. En dan liefst allemaal in een huis met een tuintje. Al is het van postzegelformaat.

PROBLEEM LOST ZICHZELF OP

Natuurlijk hebben we een uit de kluiten gewassen 'veedichtheid' met miljoenen koeien, varkens, schapen en kippen. Dat moet minder! Dit probleem gaat zich in de toekomst vanzelf oplossen nu voeding van moleculaire landbouw, koemelk-vrije melkeiwitten en kweekvlees (cultured meat) over niet al te lange tijd in de supermarktschappen liggen. Ook de giga-export van Nederlandse melkderivaten gaat harde klappen krijgen nu biotechnologie en bio-engineering de koe niet meer nodig heeft voor melk productie.

De afstand tussen boer en burger is de laatste 30 jaar zodanig veranderd dat onkunde en onbegrip alle basiskennis over elementaire landbouwproducten heeft weggeslagen. Dat kip en ei vroeger een normale associatie was, is anno 2021 niet meer zo vanzelfsprekend. Net zoiets dat veel kinderen geloven dat spaghetti aan de boom groeit. De jonge consument van nu, en vooral van de toekomst, heeft weinig affiniteit met de oorsprong van voedingsproducten als melk en vlees.

Misschien is het deze toenemende onwetendheid dat de boeren weinig steun krijgen van de consument en het automatisme waarmee dezelfde consument lekkere en gezonde voeding in het winkelwagentje deponiert, zonder ook

maar enig besef dat zonder boer het bord leeg blijft. Als COVID iets geleerd heeft, dan is het wel dat de Westerse landen niet achterover kunnen gaan leunen door de eigen landbouw de nek om te draaien en gemakshalve megahoeveelheden voeding en ingrediënten te importeren uit Verweggistan. Natuurlijk is en blijft stikstofuitstoot belangrijk, maar dan wel met open vizier en dan ook de hoeveelheden extra CO₂-uitstoot calculeren voor de onafzienbare rij containers volgepakt met voeding die dagelijks in de havens van Rotterdam en Antwerpen arriveren of de vele vliegtuigen met ultra-verse voeding die dagelijks op Schiphol landen.

In plaats van weggagen moeten we de innovatieve kracht van onze boeren koesteren. Deze kleine groep van onze samenleving staat borg dat de supply chain voor duurzame en gezonde voeding zo kort mogelijk blijft. 'Hello Fresh' van eigen bodem dus!

Henk Hoogenkamp

Henk Hoogenkamp
www.henkhoogenkamp.com